

Кобургъ? — Не е ли това и онова еднакъвъ страхъ, страхъ отъ убиване другого и отъ да те убиятъ самого тебе?

Сега схващамъ, Лапчо, че тебъ собственно не е те страхъ отъ умирание. Не защото ли доста пакти си упражнявалъ мисълта си за самоубийство? Тебъ това ти се вижда лесно и легко. Да, но тебъ те не карашъ да се самоубивашъ. Това не е главното; това си смѣешъ да направишъ, но слѣдъ като убиешъ Кобурга. Съ тая расправа истинска и вѣрна, твоята задача наполовина се упростява и, сравнително, улеснява. Въ всѣки случай, ти си сигуренъ, т. е. можешъ да си сигуренъ, че нѣма да те бѣсятъ, т. е. нѣма да допустнешъ да дойде до тамъ. Сега остава да те попитамъ: толкозъ ли е сило отвращението ти отъ кървъ, щото да предпочетешъ да погинешъ даромъ, отколкото да рѣгнешъ Кобурга съ ножъ? — или пакъ толкозъ ли си страхливъ, щото да не смѣешъ да дигнешъ рѣка върху него, сѫщо както онъ, макаръ и въоръженъ, хвърля оръжие и чака да го заколятъ безоръжани хора? — Я ми кажи, не лъсти ли те мисълта, да си заживѣешъ нататъкъ честито и охолно, съ майка при тебъ, пѣ-уменъ, пѣ-въ почетъ и въ подобро материално положение? — Кажи си откровено, безъ натяжки, безъ забикалки! — истина е че пониѣкога ми се явява подобна блатна мисъль. Но азъ въобще съмъ атрофиранъ, т. е. нечувствува мънъ прѣлестъта отъ подобенъ идилически животъ, — нѣмамъ за него ясно понятие па и съвсемъ противни сѫ привичкитѣ ми: борби, затвори, заговори, лишения и пр., отъ-какъ свѣтъ помня, отъ 1862-3-4, цѣло четверть столѣтие съмъ обрѣгнѣлъ на подобенъ животъ. Ще престане ли въ България да има терроръ за подобенъ животъ? Ще прѣодолѣятъ ли годините ми? Първо за туй те питамъ, господинъ умѣ-разуме. — Не мисля да престане: още сме и ние и руситѣ и другитѣ славяни прѣмного нови и аджеции въ общиятъ въпросъ, а европейскитѣ интриги, и по настъ заблужденията, прѣмного опитни единитѣ и закоренени другитѣ. А за годините какво да кажа? — Ти не си помисливалъ да се женишъ, а още чувствовашъ прѣлестъта на «вольному воля», нето мисля че скоро ще се просвѣтиши да заживѣешъ съ обикновенния мирски, «обидений» животъ, както другитѣ хора, т. е. не скоро можешъ провникнѫ въ «тая мъгла» въ която ти се виждатъ обѣчани, спорѣдъ самата ти исповѣдъ, реалнитѣ хора и сѫщинския прозаически животъ. Ти